

brinemo o ŽIVOTNOJ SREDINI

Važno je da nam bogatstva koja nam priroda obilato nudi budu dostupna što duže, kao i da nam očuvanje prirode bude prioritet. Želja nam je da svojim primerom i radom skrenemo pažnju na to, po našem mišljenju, veoma važno pitanje koje može imati i te kako veliki uticaj na očuvanje naše planete i kvalitet života budućih naraštaja. Veliku pažnju posvećujemo razvoju svesti kod naših zaposlenih o tome kako postupci u svakodnevnom životu i poslovanju mogu doprineti očuvanju prirodnih resursa i energije. Reciklaža i štednja električne energije, na primer, deo su naše svakodnevice i poslovne kulture na koju smo ponosni. Rado zajedničkim snagama učestvujemo i u akcijama kao što je, na primer, pošumljavanje.

Istrajni smo u nameri da smanjimo sopstveni štetan uticaj na okolinu u kojoj poslujemo. Potvrda te istrajnosti jesu i rezultati koje na ovom polju ostvarujemo i svakodnevno pratimo.

↓ 2,9%

Ukupna potrošnja energije u 2013. godini bila je 44,96 GWh, što je za 9,9% više nego u prethodnoj godini i rezultat je rasta kompanije. Uvođenjem energetski efikasnih tehnologija, prosečna potrošnja energije po radio-nosiocu u 2013. smanjena je za 2,9% u poređenju sa 2012. i iznosi 1069,25 KWh.

↓ 28%

U odnosu na prethodnu godinu, potrošnju grejanja smanjili smo za 28%.

↓ 7,65t

Prošle godine generisali smo 99,28 tona otpada i zahvaljujući sistemu upravljanja otpadom, smanjili količinu u odnosu na prethodnu godinu (106,93 tone), a na dalji tretman uputili 73,7 tona otpada.

↓ 87%

Generisali smo i reciklirali 22,11 tona elektronskog i električnog otpada u 2013. godini, što je 87% manje nego u 2012.

↓ 1,5%

Potrošnju vode na godišnjem nivou smanjili smo za 1,5%.

Broj 1 u Srbiji

Od 2010. godine primenjujemo Sistem upravljanja zaštitom životne sredine (Standard ISO 14001) i jedini smo telekomunikacioni operator u Srbiji koji poseduje Sertifikat o uspešnoj primeni tog sistema.

ZELENA OAZA NA DUNAVU

Zahvaljujući saradnji kompanije Telenor, pokreta Supernatural, Gradske opštine Palilula i Sekretarijata za zaštitu životne sredine Grada Beograda na Adi Huji, na prostoru od oko 500 kvadratnih metara, formiran je Telenor vrt sa više od 700 biljaka i klupama za posetioce.

Nekadašnja deponija šteta – Ada Huja, doprinosom naše kompanije pretvorena je u bogat park dostupan sugrađanima za boravak u prirodi i uživanje na Dunavu.

Akcijom sadnje motivisali smo naše kolege, kao i sve građane, da upoznaju i čuvaju prirodu i skrenuli pažnju na važno pitanje pošumljavanja Beograda.

Ukupna potrošnja energije

	2011	2012	2013
Objekti (GWh)	5,96	6,00	5,82
Telekomunikaciona mreža (GWh)	30,3	29,56	33,35
Putovanja (GWh)	5,1	5,35	5,79

Prosečna potrošnja energije (po radio nosiocu)

	2011	2012	2013
Prosečna potrošnja energije po radio nosiocu u telekomunikacionoj mreži (KWh)	1.502,46	1.101,06	1069,25

Potrošnja goriva

	2011	2012	2013
Potrošnja goriva u vozilima (l)	446.600,00	442.094,62	451.494,00

Emisija ugljen-dioksida

	2011	2012	2013
Emisija ugljen dioksida (t)	23.746,42	23.600,62	29.005,74

TIPOVI OTPADA UPUĆENI NA DALJI TRETMAN U 2013. GODINI
(t)

Uređenim sistemom upravljanja otpadom,
na dalji tretman upućeno

79%
generisanog otpada

Električni i elektronski otpad

13,22

Drvo
5,32

Metal
10,78

Kablovi
0,04

Nameštaj
33,03

Plastika
0,96

Papir/Karton
23,63

Baterije
8,95

UKUPNO
95,93

moderne tehnologije u službi prirode

PLAVO-ZELENI BEOGRAD

„Plavo-zelena mapa“ sastoji se od internet portala www.bgmap.rs i aplikacije za „pametne uređaje“ napravljene u tehnologiji „proširene stvarnosti“. Do sada je predstavljeno 49 zelenih bisera grada: spomenici prirode, prostorne celine, lokacije koje su u postupku stavljanja pod zaštitu i Telenor internet parkovi. To je jedina tematska elektronska prezentacija urbanih i zaštićenih prirodnih lokaliteta u Beogradu, na kojoj je moguće naći informacije o svakom dobru, opis i lokaciju na srpskom i engleskom jeziku i galeriju fotografija. U okviru istog projekta podržali smo i konkurs za najbolju ekološku

fotografiju „Plavo-zeleni svet“, na koji je pristiglo 1.047 fotografija. Nagrađene su najbolje fotografije po izboru stručnog žirija i Fejsbuk publike, a Beograđani i posetioци su mogli da uživaju u 14 fotografija predstavljениh na panoima u Knez Mihailovoj ulici.

Inovativna platforma „Plavo-zelena mapa“ promovіше prirodna bogatstva Beograda, podiže svest o značaju zaštite i očuvanja prirodnih dobara grada Beograda i doprinosi realizaciji aktivnosti predviđenih u „Strategiji pošumljavanja područja Beograda“. Projekat je, uz pomoć Telenor fondacije, razvio i realizovao Centar za unapređenje životne sredine.

ECOVIRTOUR

Uvek se rukovodimo željom da naše aktivnosti dopru do svih krajeva u Srbiji. Ta želja u kombinaciji sa univerzalnošću ekoloških poruka vodila nas je kad smo u saradnji sa EcoDev centrom za istraživačke i razvojne projekte odlučili da podržimo projekat Eko-Virtour. U okviru projekta izgrađena je android aplikacija, koja omogućava svim domaćim i stranim turistima, kao i svim ostalima koji žele da provedu odmor u prirodi, da se bolje upoznaju sa eko-destinacijama i prirodnim i kulturnim nasleđem Srbije.

Putem virtuelne eko-ture kroz zaštićena područja Srbije korisnici aplikacije mogu da se informišu o flori, fauni, kulturnim znamenitostima, aktivnostima u prirodi, lokalnim proizvodima i običajima stanovništva. U aplikaciji su prikazana sledeća zaštićena područja: Nacionalni park „Fruška gora“, Nacionalni park „Tara“, Nacionalni park „Đerdap“, Nacionalni park „Kopaonik“, Predeo izuzetnih odlika Vlasiна, Spomenik prirode Đavolja varoš, Specijalni rezervati prirode Uvac i Zasavica.

„REKILIRAJ BAŠ, URADI ŠTA ZNAŠ“

Rado učestvujemo u akcijama čiji je cilj razvoj ekološke svesti kod naših najmlađih sugrađana. Zahvaljujući jednoj takvoj akciji, u Sportskom centru Vračar puštena je u rad 23. decembra 2013. godine skulptura-igračka RECIPILET sa solarnim napajanjem, namenjena za reciklažu pet i plastičnih boca, sa presom za pet i papirni reciklažni materijal.

U takmičarskim radionicama za izradu idejnog rešenja skulpture učestvovalo je 120 osnovaca iz 50 redovnih i specijalnih škola, a pobedničko rešenje, osmislile su učenice škole „Siniša Nikolajević“. Zahvaljujući podršci Telenor fondacije, pribavljeno je 100 reciklažnih kontejnera za pet i papir: 54 za šest osnovnih škola u Beogradu, 36 za šest osnovnih škola u Vranju, i devet za osnovnu i srednju školu u Sokobanji.

